

Янчинський Ростислав
аспірант кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Панухник Олена
доктор економічних наук, професор
завідувачка кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Rostyslav Yanchynskyi
Postgraduate Student of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Olena Panukhnyk
Doctor of Sciences (Economics), Professor
Head of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ДОСВІД КРАЇН ІЗ ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ ЩОДО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ: РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

EXPERIENCE OF COUNTRIES WITH TRANSITION ECONOMY REGARDING ANTI-CRISIS MANAGEMENT OF INNOVATIVE PROCESSES: RECOMMENDATIONS FOR UKRAINE

У сучасних нестабільних умовах ринку інноваційні процеси виконують ключову роль щодо забезпечення конкурентоспроможності й ефективності функціонування підприємств. Вважаємо, що у процесі розробки антикризових процедур для управління суб'єктами господарювання в Україні необхідно враховувати досвід провідних країн світу, а особливо з перехідною економікою, котрі пройшли складний шлях трансформації і становлення [1]. Однак варто пам'ятати, що жодна із закордонних практик не може бути цілковито імплементована без врахування національних особливостей при розробці державної політики антикризового управління. Пріоритетним має залишатись збереження життєздатності бізнесу та створення передумов для співіснування підприємницьких структур. Держава повинна адаптовувати досвід для створення потенційних можливостей щодо прогресивних соціально-економічних змін.

Країни Центральної та Східної Європи, такі як Польща, Чехія, Естонія та ін., демонструють, що успішна реалізація антикризових стратегій залежить від здатності держави створювати сприятливе середовище для інноваційного розвитку. До прикладу, Польща активно інтегрувала європейські фонди для підтримки малого та середнього бізнесу, зосередившись на цифровізації та модернізації виробничих процесів. Естонія стала прикладом успішної цифрової трансформації, що дозволила підприємствам швидко адаптуватися до нових умов навіть під час кризи. Цей досвід доводить, що інноваційні інструменти є ефективним механізмом подолання економічних труднощів. Ізраїль, своєю чергою, активно підтримує стартапи через венчурний капітал та державні програми, що створюють сприятливе середовище для інновацій (табл. 1).

Таблиця 1

Ключові аспекти порівняння антикризових стратегій в інноваціях

Країна	Ключові антикризові заходи	Результати	Рекомендації для України
Польща	Використання європейських структурних фондів для підтримки МСП, програми цифровізації	Стійке економічне зростання, підвищення рівня інноваційності МСП	Активація співпраці з міжнародними фінансовими установами; підтримка цифрових ініціатив для підприємств
Естонія	Цифрова трансформація економіки (е-уряд, е-резиденція), активне залучення інвестицій в технології	Створення конкурентного бізнес-середовища, здатного оперативного пристосовуватись до криз	Інтеграція цифрових технологій у державне управління; стимулювання технологічного підприємництва
Чехія	Розвиток наукових парків, програми грантової підтримки інноваційних стартапів, орієнтація на експорт технологій	Зростання експорту високотехнологічної продукції, підвищення конкурентоспроможності економіки	Створення інноваційних кластерів; стимулювання експорту інноваційної продукції через державні програми
Ізраїль	Система підтримки стартапів через фонди венчурного капіталу, державно-приватне партнерство у сфері НДДКР	Перетворення країни на «стартап-націю», зростання частки інноваційного експорту	Розвиток системи венчурного фінансування; стимулювання НДДКР через консолідацію зусиль держави, науки і бізнесу
Південна Корея	Інвестиції у технологічні дослідження, державні програми з реструктуризації економіки, стимулювання високотехнологічних галузей	Перехід до економіки знань, створення інноваційних корпорацій світового рівня	Пріоритизація технологічних інновацій; довгострокові інвестиції у НДДКР для стратегічних галузей

Примітка: сформовано автором самостійно

Отже, на основі вищезгаданих практик для України можна запропонувати такі рекомендації, як розробка ефективних механізмів підтримки бізнесу в умовах кризи, стимулювання інноваційної діяльності через податкові пільги, гранти, сприяння технологічного підприємництва, залучення довгострокових інвестицій у НДДКР для стратегічно важливих галузей та ін. Така інтеграція потужних антикризових стратегій, з урахуванням національної специфіки України, дозволить державі не лише забезпечити стабільність економіки, а й зміцнити її позиції на міжнародній арені у майбутньому.

Перелік використаних джерел:

1. Кушнір Н.Б., Войтович Д.С. Особливості антикризового управління та економічної діагностики підприємства в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2016. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4954>